

مجموعه تصویری جوندگان خسارتزای کشاورزی ایران

(جوندگان فهرست آفات عمومی کشور)

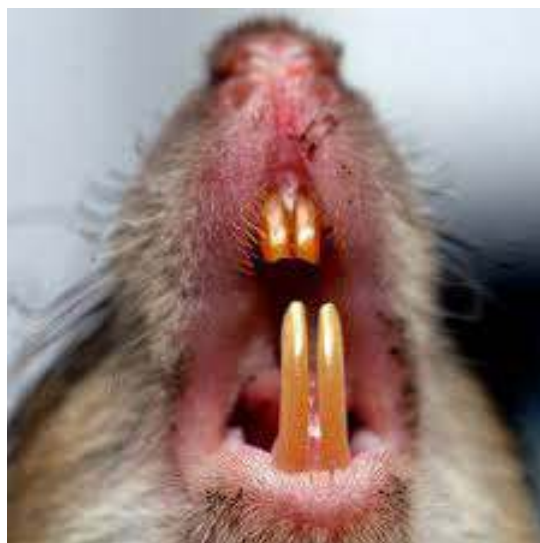
تهیه و تدوین:

مدیریت مبارزه با آفات عمومی و همگانی

گروه برنامه ریزی و مبارزه با آفات عمومی

زمستان 1400

جوندگان بزرگترین راسته پستانداران روی زمین را تشکیل می دهند و صفت مشخصه آنها سازش یافتن دندانهای پیشین آنها برای جویدن است. هم آرواره بالا و هم آرواره پائین در جوندگان دارای یک زوج دندان پیشین هستند که دائم در حال رشد می باشند. دندانهای پیش آنها مرتباً رشد می نماید و این جانوران ناچارند که برای کوتاه کردن دندانهای خود دائماً اجسام سخت را بچوند چون رشد دندانهای پیشین آنها حدود ۵ تا ۶ اینچ در سال می باشد. از این رو این موجودات اگر گرسنه هم نباشند، انواع مواد غذایی مخصوصاً حبوبات، غلات و حتی موادی از قبیل تخته و لوله های سربی و پلاستیکی و حتی سیم برق، خشت، آجر و هر چه که در دسترس آنها باشد را می جوند.

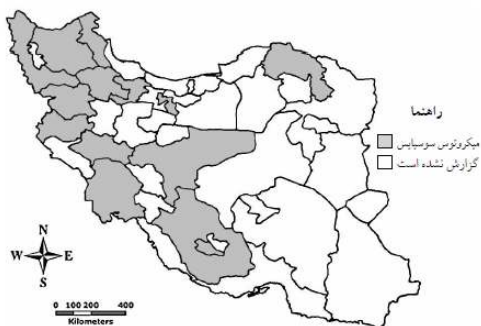

موش ها، رات ها، خرگوش ها و سنجاب ها نیز جز راسته جوندگان هستند. موشها با تغذیه از محصولات کشاورزی و دامی، دانه ها و مواد غذایی انبار شده، موجب اتلاف بخش قابل توجهی از منابع غذایی شده و علاوه بر آن با جویدن سیم های برق و تلفن و ایجاد آسیب به وسائل برقی، مشکلات عدیده ای را برای تاسیسات صنعتی ایجاد میکنند.

از میان این جوندگان، یازده جونده در فهرست آفات عمومی کشور هستند که مسئولیت مستقیم کنترل آنها برعهده مجموعه دولت است. اولین گام در کنترل جوندگان، شناسایی جوندگان مورد نظر از روی شکل ظاهری آنهاست. در این مجموعه سعی شده ضمن معرفی شکل ظاهری هر کدام از آنها، به بخش هایی از خصوصیات رفتاری و اکولوژیکی و پراکندگی جغرافیایی هریک در کشور، اشاره شود.

1- موش مغان (*Microtus socialis*)

تعداد نسل در هر سال	زمان زادآوری	تعداد نوزادان در هر زایمان	خواب زمستانی	زمان فعالیت
تا 5 نسل	در سراسر سال	8 تا 17	ندارد	روز و شب

2- موش ورامین (*Nesokia indica*)

زمان فعالیت	خواب زمستانی	تعداد نوزادان در هر زایمان	زمان زادآوری	تعداد نسل در هر سال
شب	ندارد	3 تا 5	در سراسر سال	سه نسل

3- موش کلاه‌هو یا سنجاب زمینی (*Spermophilus fulvus*)

تعداد نسل در هر سال	زمان زادآوری	تعداد نوزادان در هر زایمان	خواب زمستانی	زمان فعالیت
یک نسل	بهار و بخشی از تابستان	3 تا 12	دارد	روز

4- خرگوش موش یا پایکا (*Ochotona rufescens*)

تعداد نسل در هر سال	زمان زادآوری	تعداد نوزادان در هر زایمان	خواب زمستانی	زمان فعالیت
چندین نسل	در سراسر سال	4 تا 6	ندارد	روز

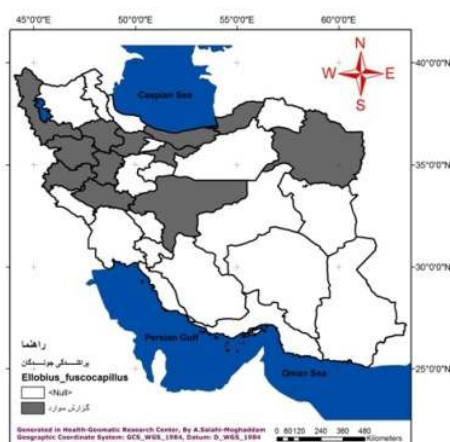
5- جریل هندی یا قاترا (*Tatera indica*)

تعداد نسل در هر سال	زمان زادآوری	تعداد نوزادان در هر زایمان	خواب زمستانی	زمان فعالیت
3 تا 4	در سراسر سال	8 تا 12	ندارد	شب

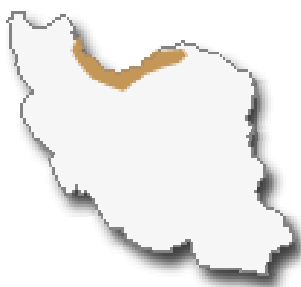
6- موش کور (*Ellobius fuscocapillus*)

زمان فعالیت	خواب زمستانی	تعداد نوزادان در هر زایمان	زمان زادآوری	تعداد نسل در هر سال
شب	ندارد	3 یا 4	در سراسر سال	سه نسل

7- موش شگول یا اشگول (*Glis glis*)

تعداد نسل در هر سال	زمان زادآوری	تعداد نوزادان در هر زایمان	خواب زمستانی	زمان فعالیت
یک نسل	اواسط مرداد	7 تا 9	دارد	شب

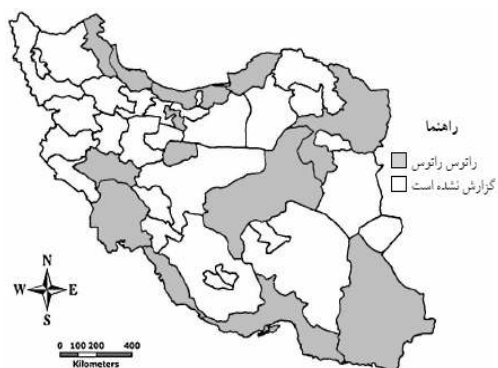
8- موش قهوه ای یا نروژی (*Rattus norvegicus*)

تعداد نسل در هر سال	زمان زادآوری	تعداد نوزادان در هر زایمان	خواب زمستانی	زمان فعالیت
4 تا 6	در سراسر سال	6 تا 12	ندارد	شب

9- موش سیاه (*Rattus rattus*)

زمان فعالیت	خواب زمستانی	تعداد نوزادان در هر زایمان	زمان زادآوری	تعداد نسل در هر سال
شب	ندارد	5 تا 8	در سراسر سال	چندین نسل

10- مریون ها (*Meriones spp*)

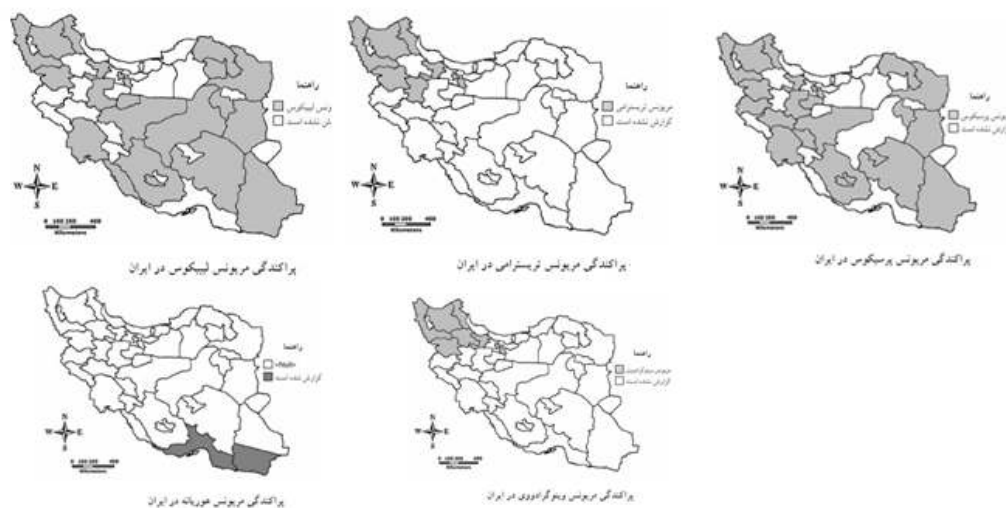
زمان فعالیت	خواب زمستانی	تعداد نوزادان در هر زایمان	زمان زادآوری	تعداد نسل در هر سال
روز و شب	ندارد	6 تا 8	در سراسر سال	3 تا 4

Merionestrismi-1Figure

Merioneslibycus2Figure

11- تشی یا خارپشت (*Hystrix indica*)

زمان فعالیت	خواب زمستانی	تعداد نوزادان در هر زایمان	زمان زادآوری	تعداد نسل در هر سال
شب	ندارد	1 تا 5	بیشتر در فصل بهار	یک نسل

